

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Sotalek. Rudolf Mosse.
A. Opolika Nachf. Anton Oppalik.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagină a 2.a o
seriă 10 or. sau 40 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.

Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 42.

Brașov, Miercuri 24 Februarie (8 Martie).

1899.

Două programe de guvernare.

(O paralelă).

Va fi de interes, credem, pen-
tru cetitorii noștri, dacă vom face
aici o mică paralelă între progra-
mul actualului ministru-președinte
Szell și între programul, cu care a
debutat înainte cu patru ani șeful
cabinetului demisionat, br. Banffy,
și adevărat în ceea ce privește rapor-
turile față cu naționalitățile nema-
ghiare.

Nu voim a face asemănare în-
tre personalitatea actualului și a fos-
tului ministru-președinte. După ju-
decata conaționalilor lor, este o mare
deosebire în caracterele acestor doi
bărbați politici. Amândoi sunt însă
Maghiari și deci în politică și în
deosebi în politica față cu naționa-
litățile recunosc oarecare Maghiar,
că urmăresc una și aceeași țintă.
Ceea ce însă poate să-i deosebească
este modul de procedere, tactica și
metodul. Dacă, afară de acesta, vre-
unul din ei ar avea o convingere in-
timă nemărturisită cu privire la po-
sibilitatea deplinei realizări a țintei
urmărite, acesta se esclude de sine
din cercul contemplărilor noastre.

Noi putem să ținem seamă nu-
mai de direcția politică mărturisită
a celui ce a venit și a celui ce s'a
dus dela putere. Și în privința acesta
am putut constata, dimpreună cu
tote organele naționaliste dela noi,
că într'un punct congrăsuiesc pe de-
plin programul d-lui Szell cu cel
desfășurat înainte cu patru ani de
br. Banffy, adevărat în ce privește sco-
pul final: construirea statului na-
țional maghiar unitar. În celelalte,
declarațiunile lui Szell diferă de
acelea de odinioară ale lui Banffy.

Mai întâiu de toate Szell a evi-
tat de-a se ocupa în programul său
anume de cestiunea naționalităților.
Ore să fie el de părere, că ea nu mai
este la ordinea zilei?

Banffy cu ai săi, ce-i drept, sunt
de părere, că sub regimul lor această
cestiune a încetat de-a mai forma
obiect de îngrijire pentru bărbații
de stat unguri, ba mai mult, ei afirmă,
că noul regim cu marotele lui des-
pre curățenia alegerilor și respecta-
rea legilor o va scote din nou la
ivelă.

Acastă neîncredere în noua di-
recțiã a lui Szell răsufă în mod în-
vederat dintr'o broșură anonimă, cu
care Banffy a creșut să-și ia în apă-
rare politica sa. Broșura, intitulată
„Vin iesuții“ (alusiune la partida
poporală) mărturisese cu privire la
naționalități, că până acum „presi-
unea electorală“ exercitată din partea
guvernului le-au „impedecat de-a se
valida și le-au constrins la pasivi-
tate“. Esprimă însă tot-odată teme-
rea, că sub scutul noii legi pentru
judicatura Curiei în afaceri electo-
rale, alegătorii naționalităților se vor
valida și vor schimba constelațiunea
în parlament.

Dér să ne întorcem la declara-
țiile d-lui Szell. Densul n'a vorbit
de cestiunea naționalităților și n'a
atins cu nici un cuvânt nici faimosa

lege de naționalități. Tot ce a ăis
este declararea dela finea vorbirei
sale, că „guvernul său va măsura
cu egală măsură fiã-cãruia, fără deo-
sebite de naționalitate, religione și
classã socialã“.

În alt chip s'a pronunțat la tim-
pul său Banffy în programul, ce l'a
desfășurat înaintea dietei. El a ăis
adeacă, între altele, verbal: „Nu vom
concede, ca cultivarea deosebită a
caracterului maghiar al statului ma-
ghiar unitar să fiã mărginită și strim-
torată. Vom considera însă acele
pretensiuni îndreptățite, ce le pot
face concetățenii noștri de limbă
nemaghiară pe basa art. de lege
XLIV din 1868 fără alterarea carac-
terului unitar național“.

Banffy a declarat așa-dér, că
va respecta legea de naționalitate
dela 1868 numai condiționat, până
unde va crede, că ea nu altereză
„caracterul unitar național maghiar
al statului“. În consecință s'a și fe-
rit de-a recunosc existența de po-
pore nemaghiare, de naționalități,
și a vorbit numai de concetățeni „de
limbă nemaghiară“.

Dacă noul ministru-președinte
Szell s'a sfiit de a releva cestiunea
în asemenea mod în momentul, când
declarațiunile sale culminau în asig-
urarea, că guvernul său va respecta
lege, drept și dreptate, își va fi avut
cauzele sale fundate. În orî-ce cas
însă rezultă din declarația citată, că
Szell nu negă, că în acest stat există
deosebite naționalități, confesiuni și
clase sociale.

Frasa „fără deosebire de națio-
nalitate, confesiune“ etc. este de
proveniență deakistă și a fost în anii
de mai înainte mult întrebuițată,
orî de câte-orî s'a tractat de-a mul-
comi naționalitățile în sensul, că
ceea-ce se face și se lucrază pentru
întărirea supremației maghiare n'ar
amenința existența lor, și că li-ar fi
asigurată egalitatea înaintea legii.

Ce valoare au putut avea și au
avut aceste asigurări în fața faptu-
lui, că maghiarisarea s'a estins chiar
și asupra legislațiunei, scim și o sim-
țim destul de amar.

Am văcut, în ce chip și-a ese-
cutat Banffy programul. Să vedem
acum, cum va sci noul ministeriu
Szell „să măsura cu egală măsură“.

**Un comunicat pentru naționa-
lități.** Oficioasă „P. Corr.“ publică un co-
municat, în care se ăice: „Pressa naționa-
lităților intrăbă, cum se potrivește legea,
dreptul și dreptatea, accentuate în discursul
program al lui Szell, cu ideea de stat ma-
ghiar, care ca un fir roșu trece prin întreaga
politiã internă a Ungariei. Domnii națio-
naliști vor primi încurând răspunsul....
Ideea de stat maghiar porcede din unitatea
de stat național. Acest punct de plecare rē-
mâne neschimbat cât timp vor fi ministerii
unguresci; el trebuie recunoscut și acceptat
de fiã-care în țera acesta, și din acest
punct de vedere se va da sub guvernul
lui Col. Szell fiã-cãruia în măsură egală
lege, drept și dreptate. Acuși se vor con-
vinge naționalitățile, că dacă dau statului
ce este al statului, pot să se simtă destul

de bine și pot să-și conserve bunurile lor
naționale. Se vor convinge încurând și des-
pre adevărul proverbului, că dacă doi fac
același lucru, nu e același“... Va face dér
și Szell ceea-ce au făcut guvernele ante-
riore față de naționalități: va cere dela ele
supunere necondiționată față cu ideea de stat
maghiar, recunoscerea și acceptarea ei, dacă
vor să se simtă bine și să-și conserve bu-
nurile lor naționale. Nu de gēba a ăis dōr
d-l de Szell în vorbirea sa program, că „va
continua a zidi statul unitar maghiar“.

Instalarea Metropolitui Mețianu.

Pe cum am arătat erî, I. P. S. Sa Metro-
politul Ioan Mețianu va pleca Miercuri din
Arad cătră Sibiu, unde Duminecă se va
face instalarea. Plecare se va face cu trenul
accelerat dela ora 12. Întrând pe teri-
toriu Ardealului Metropolitul va fi întâmpinat
mai întâiu la gara din *Ilia de Mureș*
unde îi vor eși spre întâmpinare protopo-
pul Iliei și cel al Dobrei, însoții de pre-
oții tractelor și de fruntașii din popor. —
În gara dela *Deva* I. P. S. Sa va fi întâmpinat
de clerul și poporul din tractele
Devei și *Geoagiului* în frunte cu protopopii.
— La *Orăștie* de asemenea va fi întâmpinat
de cler și popor și de fruntașii inteli-
genței române. — La *Vințul de jos* trenul
se va opri mai mult, aici îi va eși spre
întâmpinare adm. protopopesc din *Alba-
Iulia* în fruntea clerului și poporului cre-
dincios. Din *Vințul de jos* va schimba trenul
accelerat cu trenul personal pe noua
linie *Vinț Sibiu* și la *Sebeșul săsesc* va pri-
mi salutările clerului și poporului din trac-
tul *Sebeșel*. — În *Mercurea* I. P. S. Sa se
va opri și va fi ôspele protopopului Ioan
Droc până'n ziua următoare Joi la 9-12
ore, când va continua călătoria spre Sibiu.
Toți preoții din tractul Miercurei vor în-
soți pe I. P. S. Sa până la *Seliște*, unde
i se va face o frumôsă primire. Din *Seliște*
plecând va trece prin gările *Săcel*,
Cacova *Orlat* și *Cristian*.

La *Sibiu* trenul, care duce pe I. P.
S. Sa va sosi la ôrele 12-40. După nisece
informațiuni ce le are „Tribuna“ pe peronul
gărei din Sibiu Metropolitul va fi primit
de Consistoriu metropolitan și archi-
diecesan în frunte cu vicarul archiepiscopesc.
După întâmpinările făcute Metropoli-
tul va ocupa loc într'o trăsură cu patru
cai și va merge spre reședința metropo-
litană; ajungēnd în portul reședinței
un asesor consistorial va întâmpina pe cel
mult așteptat și-i va preda cheile. Vor
urma apoi recepțiuni oficiose.

La actul solemn de Duminecă sunt
invitate toate confesiunile, între cari în pri-
mul loc consistoriu metropolitan din *Blașiū*.

Propaganda socialistă în România.

Mai reproducem încă din discursul
primului-ministru următoarele părți privitoare
la propaganda socialistă:

Cred, că e locul, fiind-că e vorba de
străin, să stabilesc situațiunea Evreilor la
noi în țēră.

Evreii, cari sunt naturalizați, sunt ce-
tățeni români deopotrivă cu noi. Nu fa-
cem nici o deosebire între ei și noi. Ei au
același drepturi, ca și noi.

În timpurile de mai înainte însă, erau
Evreii protegiați ai statului român și pro-
tegiați ai altor State, fără să fi fost cetățeni
români, orî cetățeni ai altor state.

Când s'a organizat pozițiunea Rega-
tului român, acești Evreii protegiați străini
în cea mai mare parte au fost abandonati
de statele respective și prin acesta au de-
venit protegiați ai statului român, fără a
deveni cetățeni.

Este o mare deosebire între cetățen
și protegiat. Cetățenul se bucură de drepturi,
cari nu le are protegiatul, căci de
le-ar avē, ar fi cetățen. Dacă un protegiat
capetă naturalizarea, atunci numai devine
cetățen. Acești protegiați sunt trași și ei
la serviciul armatei, pentru-că statul le
„garantēză protecțiunea dată de legi per-
„sônelor și averilor“, și pentru-că dacă nu
ar face acest serviciu, ar fi o clasă privi-
legiată; fără a fi cetățeni, acești protegiați
ar avē drepturi, pe cari cetățenii nu le au.

Cât timp ei sunt ômeni liniștiți și
pacnici, cât timp își caută de trebile lor,
ei sunt siguri, că vor trăi nesuperați de
nimeni; dér când vor fi turbulenți și se
vor rēsvrēti în contra ordinii sociale,
atunci n'au decât să-și caute aiurea locul
lor de acțiune, că noi Românii suntem stă-
păni acestei țēri. (Aplause).

Aci nu este vorba a-se trimete peste
fruntarii străini, orî protegiați cu duimul,
după cum crede onorabilul nostru coleg d-l
Corbescu. E vorba numai de acei, cari
sunt periculoși pentru ordinea socială.
Dintre aceștia s'au trimis peste granițe,
dér și pentru aceștia se face larmă.....

Ca să vedeți, însă, unde ajungeți
d-vōstrē cu teoriile cosmopolite, am să
vă eitez câte-va cifre.

Populațiunea României la 1876 era
de 5.347.370 locuitori, dintre cari 5 mil.
155.360 creștini și 191.016 Israeliti. În
1896, populațiunea a crescut la 7 mil.
184.912 locuitori, dintre cari 6.641.201
creștini și 543.711 Israeliti. În 1877 Is-
raeliti formau 3,6% a populațiunei, în
1896 proporțiunea a sporit la 7,6%.

În acest interval de două-ăci de ani,
Români au crescut cu 30% (exact 28,8),
adeacă 1 1/2% pe an, îndoindu-se populați-
unea românescă în 70 de ani; ér Israeliti
au crescut cu 185,6%, adeacă cu 9,3% pe
an, îndoindu-se populațiunea israelită în
11 ani.

D-l V. G. Morțun. Nu au mai venit
Români, dér Ovrei au venit.

D-l Președinte al Consiliului. Ascultați
cu răbdare, nu vă revolțați de adevēr.

Dacă Israeliti ar fi crescut în 20 de
ani, nu cu 1 1/2% pe an, ci cu 2%; ceea
ce produce o îndoire în 50 de ani, am avē
în 1896 numai 267.422, adeacă cu 276,289
mai puțin de cât avem astăzi.

Îndoirea populațiunei în 50 de ani e
cea mai tare ce pōte exista, când nu se
adaogă cause de emigrațiuni exterioare.

De unde vine acest spor de 270,000
peste cel de 260,000?

Acest spor represintă Israeliti imi-
grați în România din străinătate. Această
imigrațiune represintă pe fiã-care an 14.000
de suflete

D-l C. Politimos. De ce nu-i dați
afară?

D. Președinte al Consiliului. Așa-dér
nu avem a face cu Israeliti dela noi, ci
avem a face cu o imigrațiune constantă, care
măresce în mod desproporționat pe Israe-
liti din țēră. Aceștia crescere produce și o
împinsătură mare a Israelitelor din Moldova
spre Muntenia, și de aci spre Oltenia, îm-
pinsătură care, cu cifre, se pōte urmări an
cu an.

Țēra privește cu îngrijire această imi-
grațiune, fiind-că se face în afară de voia
noastră și nu putem calcula unde ea ne con-
duce în privirea siguranței noastre proprii.
Acastă stare de lucruri trebuie să ne pre-
ocupe, fără ca să devenim nici neomenoși,
nici necreștini cătră Israeliti, căci grija
noastră este pentru menținerea și ocroti-
rea nēmului românesc de un pericol etnic
evident.

Tot ca ocrotire a nēmului s'a pre-

sintat pentru Românii de vécuri și Biserica noastră strămoșească — Biserica ortodoxă — și de aceea ținem atâta la densa.

De aceea s'a înscris în articolul 21 din Constituțiune, că „Religiunea ortodoxă a Răsăritului este religiunea dominantă a Statului român“.

De ce vreți să ne stricați această lege strămoșească, care ne este tuturor mai scumpă decât legea domniilor-vostre, decât statutele clubului muncitorilor, lege pe care nimeni n'a încercat-o, pe când a noastră a trecut prin toate furtunile?

Religiunea creștină este cea mai înaltă expresiune a tuturor religiunilor și filosofilor din lume, căci pe când Evreii se consideră ca nem ales, caresc deasupra oelor-lalți, ca nem privilegiat dinaintea lui Dumnezeu — pe când Mahomedanii se socot cuceritorii și domnitorii pământului — ér Budiștii se împart în clase, strict despărțite unele de altele: Creștinii privesc în omie frați, cărora tot-deuna trebuie să le dorim tot binele. Religiunea creștină nu predică ura și invidia, ci iubirea și pacea.

Religiunea reprezintă prin Biserica legământul cel mai prețios și cel mai puternic al vieții unui popor, pentru-că aceeași cugetare, aceeași făptuire, pîtrund dinic pe toți în toate câte privesc morala și trebuințele sufletesci ale omului. Și socialiștii stau însă în afară de acest sprijin indispensabil al vieții.

Noi nu putem face abstracțiune nici de nemul nostru, nici de Biserica noastră, și urmăm într-acăsta rostul nostru de vécuri, care ne-a ajutat să învingem toate nenorocirile.

Socialiștii vor să rupem și cu nemul, și cu Biserica noastră. Aceasta nu se poate, căci atunci ne fuge ierba de sub picioare.

Adunarea Reuniunii de gimnastică și cântări.

Brașov, 6 Martie n.

Duminecă înainte de améđi s'a ținut adunarea generală a Reuniunii române de gimnastică și de cântări din Brașov. Dăca dela participarea membrilor la această adunare — cari cu comitet cu tot abia au fost vre-o 20 — am voi să conchidem la interesul, ce-l pörtă publicul nostru față cu mersul acestei Reuniuni, pöte că am nimeri, cum se ăice, cuiul chiar în cap.

D-l președinte G. Chelariu a deschis adunarea la örele 10¹/₂. În vorbirea de deschidere accentuează ca moment îmbucurător reactivarea secțiunii de gimnastică, despre a căreia însemnătate vorbește mai pe larg, apoi succesul excursiunii corului în vara trecută la Bușteni. Altfel trebuie să constate cu părere de rău, că numărul membrilor e în scădere.

D-l secretar Vătășan cetesce apoi raportul comitetului, raport lucrat cu zel și bine redactat. În partea dintăi face o revivire asupra trecutului Reuniunii, care împlinesce 31 de ani dela esistența sa. În 1863 s'au pus bazele societății de gimnastică, al căreia prim președinte și inițiator a fost d-l Nicolae Teclu. În 1865 s'a dat prima convenie colegială. În 1868 s'a organizat secțiunea de cântări etc. În partea specială a raportului se amintesc cu avânt succesul conveniei colegiale dela Pasoi, apoi succesul excursiunii corului la Bușteni. De aci înainte nu mai pöte înregistra momente îmbucurătoare. Probele de cântări în timpul din urmă au fost mai slab cercetate, și altele.

D-l cassier Iosif Moldovan ceti după aceea raportul cassei, din care am aflat, că averea totală a Reuniunii este de 2107 fl. Anul administrativ trecut însă s'a terminat cu un deficit de 113 fl. 49 cr.

Pentru liniștire li-s'a dat mai pe urmă, ce-i drept, membrilor asigurarea, că deficitul e numai „aparent“, deörece ceea sumă e de fapt investită în insemne ale Reuniunii și în fotografii ale corului (Suvenire dela Bușteni!) Rămâne însă nedeslegată întrebarea, dăca se vor puté și vinde acele fotografii, ca să se acopere deficitul.

După cetirea raporturilor, cari ambele au fost luate la cunoștință de cătră adunare, a urmat o discuțiune de caracter principiar, de care nu putem să nu facem amintire aici. Îndeosebi membrul Gr. Maior a făcut anumite observațiuni privitoare la mersul Reuniunii și la modul, cum ea scie să

correspundă așteptărilor, ce cu drept le pune într'insa publicul. Găsesce, că raportul comitetului nu marchază nici un progres al Reuniunii în sensul adevărat al cuvântului. Dela o Reuniune ca a noastră, care are ca devisă propagarea cântărilor între Români, se așteptă mai mult. E de părere, că în 31 de ani, de când există, Reuniunea ar fi putut să arate cu mult mai mari rezultate. Mișcarea, ce se observă în sinul poporului nostru, atât în Brașov, cât și în unele comune vecine, de a-și înființa coruri etc., reclamă sprijin și Reuniunea ar fi obiămată în primul rând de-a da acest sprijin și a lua sub ocrotirea ei asemenea îmbucurătoare porniri. Printr'asta cercul de activitate al Reuniunii s'ar lărgi și interesul publicului român ar cresce. Vorbitorul a mai făcut unele observări și la partea specială a raportului, esprimând dorința, ca Reuniunea să evite în viitor inconveniente ca acela, ce s'a întâmplat astă-vară, când una din membrele ei active a fost înmormântată fără concursul corului Reuniunii.

Observațiunile acestea au dat prilegiu la o discuțiune mai îndelungată, care însă a decurs în mod calm și förte obiectiv. Acăsta discuțiune, la care au luat parte d-nii: A. Vlaicu, președintele Chelariu, Dr. N. Mănoiu, C. Aisér și A. Barseanu, s'a terminat prin aceea, că s'a primit o propunere formulată de d-l Vlaicu, după care i-s'a dat comitetului însărcinarea, ca să studieze modalitățile, cum Reuniunea ar puté să-și estindă în viitor cercul activității sa e.

Noul comitet a fost ales apoi astfel: G. Chelariu președinte, Dr. V. Saftu vicepreședinte, G. Vătășan secretar, P. Dima conducător al corului, A. Vlaicu conducătorul conveniilor, V. Literat cassar, A. Ciortea archivar și P. Roșca conducătorul gimnasticeii.

Dela Asociațiune.

Sibiu, 3 Martie n. 1899.

Joi în 2 Martie n. comitetul central al Asociațiunii a ținut la Sibiu ședință sub conducerea vice-președintelui, P. C. Sa Dr. Ilarion Pușcariu. Éta câte-va din decisiunile mai importante ale acestei ședințe:

Presintarea la noul Metropolit. S'a decis, ca cu ocaziunea instalării festive a nou alesului Metropolit al Românilor gr. or. I. P. S. Sa Ioan Meșianu, în timpul primirii deputațiunilor comitetul central al Asociațiunii să se presinte și el în corpore, spre a felicita pe Metropolit, în numele Asociațiunii.

Tipărire de cărți. Presentând profesorul dela școla civilă superiöră de fete, d-l Ioan Popovici, câte-un manual de Istorie și Geografie pentru școlele civile, tradus după Dr. Al. Márki, comitetul, la cererea autorului, a decis a se tipări aceste manuale pe risicul Asociațiunii (primind adecă Asociațiunea un fel de chezeșie pentru eventuala pierdere materială din partea editorului)

Regulamentul pentru bibliotecile populare a făcut și el un pas înainte. A fost prezentat în ședința de Joi un proiect. S'a decis, ca acest proiect de regulament să fie tipărit ca manuscris și apoi să se împartă tuturor membrilor din comitet, precum și tuturor directorilor despărțimintelor spre studiere și înaintare de eventuale observări, propuneri de adausuri etc.

Societatea istorică și archeologică din Deva („Történelmi és régészeti társulat“), cea cu Dr. Solyom Fekete Ferenz, președinte de tribunal, ca mare autoritate „scientifică-istorică-archeologică“ etc. într'ensa, printr'o scrisöre românească cere dela comitetul central, scriindu-și, veđi d-ta, chiar — românește! — să-i dea în schimb publicațiile Asociațiunii, că vor trimite și ei ale lor edițiuni. Comitetul a decis să se primăscă schimbul.

Stipendiile pentru mescriășii. Tot în ședința asta s'a decis a se escrie concurs pentru 16 stipendii, pe séma meseriașilor români din patrie. Fie-care stipendiu de câte 25 fl. Concursul va apare în curënd.

Anonymus Belae Notarius — în românește. E prea bine cunoscută importanța

vestitei cronice a anonymului Notariu al regelui Bela, prima istorie importantă, în care aflăm urme mai clare despre poporul român în această patriă. Cronica acăsta a fost tradusă în toate limbile și s'au scris sute de opurți, pornind dela ea, séu cu provocare la ea.

În limba română însă, acăsta cronică — isvorul istoriei Românilor în Dacia după venirea Ungurilor, — n'a fost tradusă complet de nimeni, decât icl-colea frânturii d. e. în P. Maior, etc.

Acum d-l Mihail Beșan, punënd la dispoziția Asociațiunii o traducere completă și afirmativ bine îngrijită, — comitetul central a decis a tipări *Cronica lui Anonymus întrégă, atât în textul original latin, cât și în traducerea paralelă română.*

Coresp.

SCRIRILE ȚILEI.

23 Februarie v.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai contribuit: „Auraria“, cassă de economii în Abrud, cu fl. 20, d-l Sofron Stan, contabil în Blășiü cu fl. 10, d-l Iacob Zorca, paroch în Vlădeni 2 fl. și d-l G. Cărlan notar comunal tot acolo cu fl. 2. — Cele mai sincere mulțămite!

În favorul studenților români eliminați dela Oradea-mare s'a dat ađi în 23 Febr. v., o serată musicală în sala teatrului municipal din Băcău, din partea secțiunii Ligei de-acolo. Programul seratei a fost förte bogat și bine ales, avënd a coopera orchestra militară a Regimentului de infanteriă de-acolo sub conducerea d-lui Alexandrescu, apoi corul elevilor dela liceu sub conducerea d-lui prof. Borș. D-l senator R. Porumbaru s'a angajat a da explicații și productii de fonograf. De-asemena au oferit amabilul domnialor concurs d-l G. Barelli, D-na Ortensia Nicolau, d-na Cornea, d-ra M. Orărescu, d-ra E.ena Chira etc. Sperăm, că serata, menită pentru un scop atât de generos, va fi avut succesul dorit.

Majoritatea și minoritatea din dieta ungară. Éta, care este raportul partidelor din camera ungară în urma reintrării disidenților și a partidei naționale desființate în partida liberală: după intrarea disidenților 285 membrii, după fusiune 317 m., Croații cari sprijinesc guvernul 40, — adecă guvernul dispune de 357 voturi. Opoziția se compune din: partida independentă (51 kossuthiști, 7 ugroniști și 4 afară de partide) 62 membri, partida populară 16 membrii, afară de partid dimpreună cu Sașii 18. Astfel puterea întrégă a opoziției este numai de 96 voturi. Guvernul prin urmare dispune de 266 voturi majoritate.

Conferența de pace. Comisiunea, ce o vor trimite puterile reprezentate în Petersburg în afacerea conferenței de pace și desarmare, se va întruni dela 15—20 Martie în Haga. Reprezentanții puterilor participante vor primi ăilele acestea invitații oficiöse.

Logodnă. Din Sălagiu ni-se anunță, că d-l Dimitrie Ponoran, subjude r. în Cehul-Silvaniei, s'a logodit în 27 Febr. n. c. în Budapeșta cu amabila d-ră Marióra Papp, fiica fostului profesor gimnasial Ioan Papp din Siget.

Retragerea guvernului dalmatin. „Wiener Abendblatt“ anunță, că mareșalul David, guvernorul Dalmației, se va retrage din post. Causa se ăice a fi întrelăsarea lui de-a urmări cu destulă vigilență turburările dela frontiera montenegriină.

Avis. Suntem rugați a publica următorul avis: Din causă, că mulți dintre acei domni, cari s'au anunțat ca abonenți la „Almanachul inv. rom.“ nu și-au ridicat esemplarele abonate, mă simt îndemnat, ca pe acest rest de esemplare să-l dau de ađi încolo cu un preț förte scăđut, anume cu: 75 cr. esemplarul, trimis franco. — Iosif Velcean, inv. rom. în Recița-montană (Reciczabánya).

Cei ce au losuri dela tombola Reuniunii femeilor române din Blășiü pot să

vadă lista numerilor trași la sorti în prăvălia d-lui Eremias.

Teatru german. Ađi în 7 Martie n. se va reprezenta „Der Schwabenstrich“, comedie de Schöthan. Prețurile obiönuite. În curënd se va da piesa „Einsame Menschen.“

„Timișana“, institut de credit și economii în Timișóra. Despre decursul adunării generale, ținută la 2 Martie n. c. a acestui institut, ni-se scrie din Timișóra, că adunarea a fost bine cercetată și a decurs în bună ordine. Töte conclusele adunării privitoare la propunerile direcțiunii și ale comitetului de supraveghiare s'au luat cu unanimitate de voturi; anume raportul anual al direcțiunii s'a aprobat punct de punct și s'au primit töte propunerile ei, votându-se absolutoriul îndatinat pentru direcțiune și pentru comitetul de supraveghiare. Locurile vacante s'au împlinit prin votare secretă, alegându-se în direcțiune d-l D. Bubaș, în comitetul de supraveghiare (la trei locuri vacante) d-nii Ioan Pinciu, protopopul Ciacovei, Paul Tempa, vicar protop. în Toracul mare, și Vasilie Vaianu, proprietar și învățator în pensiune din Mehala. Din venitul curat de apröpe 35 de mii, 30% s'au dat fondului de rezervă, 2700 fl. la alte fonduri propriie ale institutului, 1000 fl. pentru scopuri de binefacere culturale, ér acțiunilor ca dividendă 7¹/₂% după capitalul de fondare, ergo 7 fl. 50 cr. de câte-o acție, cari sume se solvesc imediat după adunarea generală. Considerând, că acțiunile originale ale acestui institut sunt în valöre nominală de 50 fl. și că la anul 1895, duplicându-se fondul de rezervă, s'au dat acțiunilor acții noue în valöre de 100 fl. (pentru cele de 50 fl.), se pöte constata, că institutul „Timișana“ plătesce relativ förte frumoșe dividende. Tot în acăsta adunare s'a aprobat și pus în practică regulamentul afacerilor interne și cel pentru pensionarea funcționarilor institutului.

Suntem rugați a da loc următoarelor șire:

Declarațiune.

Timișóra, 6 Martie n. 1899.

În nr. de erı, 5 Martie n., „Tribuna Poporului“ din Arad publică o „jalbă“, provöđută cu subscrierea numelui meu și trimisă la anul 1891 (9 ani înainte de asta!) la adresa fostului, acum fericitului în Domnul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, asupra fostului episcop al dieceșii Aradului. O publică drept „document clasic“, dér retace numele persoanei, care a pus redacției „Trib. Pop.“ la dispoziție acest „document clasic“, precum și explicația: dăca publicarea „documentului“ se face cu scirea și cu învoirea mea, séu ba?

În lipsa explicații asupra acestor împrejurări, publicul cetitor pöte fi dus în eröre, prin urmare dator mă simt a da eu aceste explicații.

Nu neg faptul cu așternerea „jalbei“, deși nu-mi aduc exact aminte de textul genuin al jalbei de sub întrebare, pe care nu l'am conservat pentru mine. Când am înaintat cătră fostul metropolit jalba, am făcut din ea 5—6 copii, dintre cari una orı două le-am trimis unor séu la doi domni din Arad, cari pe acel timp, unul călugăr, altul profesor, erau în cercetare disciplinară și, pare-mi-se, suspendați din oficiile lor, — li-am trimis-o lor drept mângăere, dér fără învoirea și permisiunea mea, ca ea să se dea când-va publicității. Dovadă la asta servește însu-și textul jalbei, precum și faptul, că pe acel timp eu eram însu-mi redactor, ér colönele ăiarului redactat de mine și sub responsabilitatea mea imi steteau la dispoziție nelimitată și eu totuși nu am publicat-o. Motivele, pentru cari eu am ținut, ca jalbă să nu străbată în publicitate, încă se ved din textul jalbei.

Declar deci, că și de astă-dată publicarea jalbei mele s'a făcut fără întrebarea mea, fără scirea mea și fără învoirea mea, nici nu sciu cine este acela, care a pus jalba mea la dispoziția redacțiunii „Trib. Poporului“. Constat, că cine-va a abusat în

mod foarte grav de amicitia mea, de sinceritatea mea, de increderea, ce am pus' pe-atunci in el, și tot așa de grav abuzază adf de interesele bine pricepute ale bisericeii resp. ale metropoliei noastre. Nu mă fac părtaş la astea.

De-altcum, pentru fiă care om cinstit, însă nepreocupat, cuprinsul jalbei nu pôte avé în sine nimic surprindător; căci deschise sunt protocoalele sinodelor noastre eparchiale, apoi ale „Luminătorului“ redactat ore-când de mine, și din ele ori-cine și ori-când se pôte convinge, că eu, ca deputat sinodal, congresual și ca publicist, tot-déuna am fost în opoziție față cu guvernul diecesan al nostru, nici când nu i-am fost nici îi sunt partisan la tôte. Am fost însă loial și leal. Tot-déuna am combătut și criticat ceea-ce mie mi-se părea, că este antiliberal, absolutist și nedrept în diecesă, dér nu m'am ținut, nici mă tin pe mine singur infalibil și pe toți ceilalți de păcătoși. Și de aceea tot-déuna m'am supus votului majorității, nu am provocat nici scisiune, nici anarchism, nici obstrucție în diecesă, ci am respectat votul majorității chiar și atunci, când mă simțiam nemulțumit, séu chiar amărit prin el.

Deci nimeni altul nu pôte avé dreptul de-a se folosi de faptele mele fără soirea, întrebarea, séu invoirea mea — spre nici un scop.

Nu-mi rămâne dér, decât sé regret, că am fost credul, când am fost sincer și cu încredere în omul fără respect față de sinceritatea, în care am trăit, și sé condamn din parte-mi abuzul comis.

P. Rotariu,
advocat etc.

P. S. Acéstă declarație am spedit' și la adresa „Trib. Poporului“.

Idem.



Inconsolabila soție: Aurora Nicolae V. Perlea; frați, surori, cumnate și cumnați: Ioan V. Perlea, Maria Ir. Pană născută V. Perlea, Aretty St. Pană născută V. Perlea și Stefan Pană, Maria și Nicolae Jaja, Auetta și George P. Petheu; nepoți și nepoțe: Maria și Georgel G. Perlea cu fiul, Eugenia D. Negreanu născută G. Perlea și Dimitrie Negreanu cu fiii, Victor V. Perlea, Cornelia și Dr. I. Buttărescu cu copiii, Aurora și Ioan V. Frigător cu fiica, Ioan G. Gaetan cu copiii, Tația și Ioan Venert cu copiii, Flavia Ir. Pană, precum și unchi, mătuși, veri și verișore pētrunși de cea mai profundă durere pentru pierderea prea iubitului lor soț, frate, cumnat, unchiu și vēr

Nicolae V. Perlea

fost primar al Urbiei Brăila și oficer al Coroniei României în etate de 62 ani

încetat din viață la 22 Februarie 1899 ora 1¹/₄ p. m., vēr rōgă sé bine-voiți a asista la ceremonia funebră Mercuri 24 Februarie ora 10 a. m., la domiciliul decedatului, strada Brașoveni, de unde cortegiul va porni la biserica catedrală Sf. Nicolae și de acolo la cimiterul Sf. Constantin, unde va avé loc înmormântarea.

Brăila, 22 Februarie st. v. 1899.

Publicațiune.

Corpul profesoral dela scôtele medii și superiôre gr. or. române din Brașov a decis, ca din fondul mesei studenților sé provadă cu prând pe timpul dela 15 (27) Martie până la 30 Iunie v. 1899: 20 de școlari sêraci dela aceste scôle. Spre acest scop se escrie concurs pentru oferte deschise din partea acelor familii române din Brașov, cari ar dori sé ofere pe bani prând la un anumit număr de școlari.

Terminul de concurs este până în 7 (19) Martie a. c.

Doritorii au sé și înainteze ofertele lor în scris în cancelaria direcțiunii gimnasiunii român, arătând:

- strada și n-rul casei, unde locuiesc;
- numărul școlărilor, pentru câți ar voi sé dea prând (cel puțin 2, cel mult 10 școlari),
- ofertul de plată, ce reclamă pe lună pentru prând (ofertele, cari vor trece pe ste 6 fl. pe lună nu se vor lua în considerare).

Prândul va consta: séu 1) dintr'o supă de carne cu rasol și sauce (= zos), séu în loc de zos o mâncare grôsă (țușpais), séu 2) dintr'o supă simplă (nu de carne) și o friptură séu tocană, — așa-dér tot-déuna din câte 2 feluri de bucate. — Cantitatea de carne va fi cam 200 grame de câte un școlar. Pânea o dă tot oferenul. Iu dîlele de Vineri mâncarea va fi de post.

Brașov, în 20 Februarie v. 1899.

Direcțiunea scôlelor medii gr. or. române:

Virgil Onițiu,
director.

Desavantajele corsetului.

— Conferență la Ateneul din Bucuresci. —

Vineri séra la Ateneu, d-l Dr. Gerota și-a dezvoltat conferența sa despre desavantajele corsetului. Sala era mai plină ca ori-când de public.

Conferențiarul, dice „Drapelul“, a început prin a expune motivele, cari l'au îndemnat sé ție acea conferință. Prin tôte pensiunile fetele, cari sunt oprite sé porțe diua corset, ce culcă nôptea încorsetate. Motivul? Profesôrele, cari protestéză contra corsetului, umblă încorsetate. Fetele, cari nu pôrtă corset la scôlă, în vacanță se rēsbună, și se string mai mult, împedcând crescerea naturală a trupului.

Vinovății cine sunt? Mamele, cari voesc ca ficele lor sé aibă trupul bine făcut. (?) Speculanții, cari se îmbogățesc prin fabricarea și vânđarea corsetelor, și inovății mai sunt și bărbații, cari țin ca femeile lor sé aibă talia modelată de acel teribil instrument de tortură.

Corsetul a fost introdus prin modă și tot prin modă pôte fi părăsit.

Pentru stringerea corsetului, clanța ușei servește de minune. De ea se légă ațele și femeia, care se încorsetéză, se stringe cât îi place. O femeia a și frânt o clanță de ușe, usând de ea la încorsetare. Și faptul nu e de mirat, căci s'a măsurat cu dinamometrul forța care se întrebuintéză la stringerea în corset și s'a aflat, că e echivalentă cu 50 kgr.

Prin încorsetare, damele și bărbații cari obișnuesc corsetul, își distrug trupul, diforméză coșul pieptului, atrofiază stomacul, ficatul și dislochează inima.

Femeile își mai distrug și matricea, dând nascere la atâtea bôle, pe cari le cred provenite din alte cauze. Incorsetarea împiedcă transpirația pelei, dând nascere la diferite bôle de piele, cari sunt otrăvitoare. Prin încorsetare intestinale sunt gonite din abdomen, trecând în basenul ôșelor iliace și umflând pântecetele, dând astfel o formă compromițătoare trupurilor de fete în vērștă de 14 ani.

Prin încorsetare vasele sanguine sunt împedcate de a funcționa, dând loc la asfixieri și leșinuri.

Plămânii fiind atrofiati prin încorsetare, pacientele se expun la o tuberculosă sigură.

Și câte alte desavantaje n'aduce purtarea corsetului.

Dér cari sunt avantajele?

Damele susțin, că-și păstréză formele trupului și că pot fi mai active. Astea sunt numai iluzii. Dovadă e faptul, că femeile dela țéră au trupul mai frumos și muncesc mai mult ca damele, cari se omără încorsetându-se.

E drept însă, că femeile obișnuite cu corset, nu pot sé mai umble fără el, de ôre-ce mușchii spatelui menți sé ție trupul drept, au fost distruși prin purtarea corsetului.

Dl Dr. Gerota, terminând, a sfătuit pe bărbați sé facă o ligă contra corsetului. Câți îl vor asculta?

Conferențiarul a fost aplaudat mult, — de bărbați însă, căci damele prezente păreau că ascultă pe cel mai teribil adversar al lor. Pe semne de aceea, că veniseră aproape tôte încorsetate la conferința anticorsetistă!

NECROLOG. Francisc Vargyasi, preot și director al gimnasiunii superior rom. cat. din Brașov, în urma unui atac de apoplexie a rēposat alaltăeri dimiñeța în anul al 59 lea al etății, al 36-lea al activității sale de profesor și al 21-lea ca director. Corpul profesoral al amintitului gimnasiu cu adēncă întristare aduce acéstă scire la cunoscința publicului — Fie-i țérēna ușoră!

Ideii fundamentale în economia politică,

de Ioan Socaciu.

I.

2. Felul economiilor.

Unități economice, organism economic social, economiă națională și universală.

(Urmare.)

Mulți îl numesc economiă națională, spre a deosebi economia întregului de economia părților, adecă a unităților economice, cari forméză întregul și spre a deosebi ce e de importanță economică pentru totalitate, ceea-ce e precum sé dice național-economic (Volkswirtschaftlich), de aceea ce e „privat economic“, de aceea ce sé ia numai din punctul de vedere al interesului particular al unei persoane séu unități economice.

În acest înțeles sciința numită economiă politică, séu socială (național economică) tratéză în teoriă organismul economic social, ca ceva abstract, nu ca economiă națională a unui anumit popor, séu a unei anumite națiuni, nici ca organism economic social național, séu universal.

În faptă prin divisiunea muncii și prin schimb stau unele cu altele în legătură directă, séu indirectă și în ôre-care dependență reciprocă aproape tôte unitățile economice de pe pământ și alcătuiesc în acest chip un agregat economic universal, un fel de organism economic, se înțelege încă puțin încheșat și formulat, care de obicei sé numesc „Economiă universală“. S'ar puté numi „organism economic social universal“.

Schimbul nu e cauzat numai de divisiunea muncii, ci și de aceea, că bunurile produse sunt proprietatea acelor, cari le-au produs și numai cu invoirea lor pot trece la alții, care va sé dice, schimbul e condiționat și de proprietatea privată și de libera invoire contractuală.

Acestea însă sunt normate și garantate de stat. State sunt diferite, și unitățile economice de pe pământ aparțin la diferite state. În acestea sunt ele influențate în mod deosebit și legate între sine mai strins și în mod mai conșcui prin interese și instituțiuni comune, prin momente deosebite naturale, politice și istorice culturale. Ast-fel unitățile economice alcătuiesc în statul la care aparțin un agregat deosebit, un organism mai încheșat și mai pronunțat în conșcința poporului.

Un ast-fel de organism alcătuit în timp și spațiu de unitățile economice ale unui popor organizat ca stat, se numesc „economiă națională“.

Așa-déră economia națională nu este economia unei persoane fizice séu juridice, private séu publice, ci este economia, séu viața economică a unui popor întreg, de sine stătător în privința politică, a unui popor organizat ca stat, ca națiune politică, de unde vine apoi, că economia națională se mai numesc și „economiă politică“. Că un asemenea popor este mare séu mic, că constă dintr'una séu mai multe naționalități, este irrelevant, condițiunea e sé formeze un stat.

O naționalitate, care nu forméză singură un stat, ci numai cu alte dimpreună, nu are economia ei proprie națională în adevărul înțeles al cuvântului.

În economia națională, unitățile economice sunt economii particulare, și fiind-că fie-care dintre ele e condusă de un singur subiect, fiă ca persoană fizică séu juridică, se numesc de cătră unii și economii singulare. (Philipovici p. 10), ér întru cât fiă-care dintre ele stă pe basa principiului economic (economisirii) luat din punct de vedere al interesului economic particular, adecă întru cât lucră și sunt conduse în interesul particular economic, se privesc ca economii private, fără deosebire că persoană care le pôrtă e persoană publică séu privată. În acest înțeles A. Wagner deosebesc în economia națională trei categorii de economii private.

1) Economia singulară a unei persoane fizice, forma tipică principală, și economia familiară;

2) economiile persônelor juridice întemeiate pe basa dreptului privat, cum sunt d. e. societățile comerciale și asociațiunile economice;

3) tôte economiile comune (colective), chiar și cele formate forțat, cum sunt cu deosebire state și comune întru cât funcționéză după sistemul privat economic, sunt economii private. D. e. statul cu privire la activitatea sa de agonisire proprie mai ales în propria economiă dominială. (veđi A. Wagner, Grundlegung pag. 787—788 ed din 1892.)

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Viena, 6 Martie. Miniștrii unguresci Szell, Fejervary și Lukacs au sosit la Viena. Szell a asistat la depunerea jurământului lui br. Banffy ca mareșal unguresc al curții. După sévērșirea actului Szell a fost primit din nou în audiență mai lungă, în care a raportat monarhului asupra situațiunei în Ungaria. Tot adf Szell a făcut visite lui Goluchowski și lui Thun. Mâne vor fi conferențe în cestiunea pactului.

Viena, 6 Martie. „Narodni Listy“ îndrēptă un atac vehement în contra ambasadorului german de aici conte Enlenburg, imputându-i, că adună în jurul séu elemente, cari vor sé schimbe situațiunea Austriei în detrimentul Slavilor și în favorul Germanilor. O parte a curții, dice fôia cehă, pârtesc de-asemena pe Germani și nisuesc a rēsturna cabinetul Thun, înlocuindu-l c'un caibnet amic Germanilor.

Iasi, 6 Martie. Acceleratul pornit Sâmbătă séra din Bucuresci spre Iasi a deraiat între Birnova și Ciurea. Patru vagone au fost réu sfârșimate, ér șese mai puțin. Unul dintre călători (Kanner, Galați) a fost omorât. Răniți ușor au fost: Teodor Rosetti directorul băncei Agricole, Dr. Pilescu și încă alți 38; grav răniți sunt 14. D-nii Poni, Ed. Ghica cu soția, doi inspectori școlari, Mișu Alexandrescu avocat etc. au scăpat ca prin minune. Pagubele materiale sunt de aproape 200,000 lei. Causa deraiării a fost viteza prea mare a trenului și terasamentul prea slab.

DIVERSE.

Statistica unui Don Juan. Un tiner din Paris a făcut o statistică curiosă. În curs de două luni el a agrăit pe stradă pe ori-care femeia mergea singură și care-i plăcea, oferindu-i acesteia „sinceră amicitie“. După statistica ce a compus' o în urmă, dintre 95 femei, 75 au fost aplecate a face cunoscință cu el. Dela 62 a cerut câte-un rendez-vous, pe care 57 il'au și dat. Dintre acestea din urmă 31 erau brunete, 15 blonde și 11 cu păr roșu. Fete 8, femei căsătorite 10, vėduve 7, divorțate 2. Statistica acéstă l'a costat pe Don Juanul nostru 455 franci și 75 centime.

Riu îngrozitor. De-alungul peninsulei Florida șerpuesce riul adēnc și primejdios numit St. Johns River, pe care călătorii l'au numit Gangesul Floridei. Riul acesta are nonorocirea de a fugi și a se îngrozi ômenii și animalele de el. Lucrul se esplică așa, că pe alvia riului și în apa lui se află milioane de șerpi, paingini și alte țêritôre și notătôre primejdiose. În apa lui nu se scaldă nimeni, și dēcă călătorii ajung pe pământul Floridei, cel dintăi cuvânt cu care sunt întâmpinați este: „Feriți-vē de St. Johns“. Pe țermii acestui riu se află altmintrelea și cel mai primejdios animal de pe pământ: șerpele sunător.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următoarele cărți:

1589-10

Cuvântări pe Duminece. Tom. I. de renumitul orator — în domnul adormitul — Justin Popfiu, 48 predică pe 38 Duminecă	2.20	Dile negre. Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu	—15	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher.	—10	Nr. 6. Diana, ziua munților și Fata de înepărat cu mâinile tăiate (2 basmuri) de Dom. Dogariu. Prețul	—06
Cuvântări bisericesci (acomodate pentru ori-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II	1.20	Economia pentru școlile populare de T. Roșu Ed. II.	—15	Renascerea limbii române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași broș. II. și III. Prețul fie-căreia broș. este 40 cr. Ambele de-odată	—70	Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii popor. menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl. de Dom. Dogariu.	—10
Cuvântări bisericesci (pe Duminece) de Ioan Papiu. Tom. III.	1.20	Felicitări în poezii și prosă la anul nou ziua născerei și ziua numelui oătră tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocațiuni și vorbiri cu diferite ocaziuni școlastice de George Simu	—20	Risete și Zimbete de Tit. V. Gheaja	—30	Cărți de școală	
Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de I. Papiu.	1.50	Filoxera omenimei. Câteva cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher.	—08	Schițe din Italia de Teodor Bulcă profesor gimn.	1.—	aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodicesc de Vasile Petri.	
Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu	1.—	Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a d. lui V. Vetri pentru cl. IV. V. VI., de T. Petrișor învăț.	—40	Să audim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș. de Tit. V. Gheaja	—20	Nov. Abecedar românesc. Edițiunea XII. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 16.066 din 1889. Prețul unui exemplar legat	
Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu vicariu	—40	Gruia lui Novac.	—10	Trandafiri și vioare. Poezii populare de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată	—60	Legendar sau carte de cetire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X. emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul său nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat	
Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe trad. de I. Sonea	—80	Horii lui Pinteza Vitez	—06	Țiganiul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher.	—08	Comisiunea însărcinată cu propuneri, prin referințele său prof. V. Gr. Borgovană de cetire următorului proiect de propuneri:	
Domneșcească liturgie a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș	—25	Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Țiganiul în Rain. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	—08	3. Accentuându-se din mai multe părți necesitatea stabilirii unei uniformități în folosirea manualelor de școală și cu deosebire a Abecedarului și Legendarului, cari (pe lângă catechism) formeză baza instrucțiunii, ceea ce până în prezente nu se poate constata, de-ore-ce într'un loc se folosesc Abecedarul și Legendarul de I. Papiu, într-altul al lui Solomon și Muntean (din Blășiu) pe cele mai multe locuri al lui Göneczy și pe cele mai puține locuri al lui V. Petri, ceea-ce în totă întâmplarea împedează progresul și așa de greoi a învățământului, — după mai multe discuziuni se decide: ad. 3. Comitetul să întrevină la Venerab. Consistor, ca să introducă în întreaga diecesă sau cel puțin pe teritorialul reuniunii noastre Abecedarul și Legendarul de Vasile Petri, ca unele ce întrec toate celelalte din punct de vedere metodic și didactic. (Concluziunea Reuniunii învățătorilor români din jurul Gherlei la adunarea generală din 21 și 22 Sept. 1881; a se vedea „Școala Practică“ tom. II. pag. 58. p. 3.).	
Manual catechetice pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu	—40	Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	—30	Verșari de dor adunate din poezii români de A.	—25	Dela același autor:	
Predice pentru Duminică de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului	—80	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp.	—20	Novela și schițe de Ioan Pop Reteganul broș. I.	—40	Școala română. Fole pedagogică și didactică pentru interesele institutiilor de învățământ și ale organelor acestora. Anul III, IV și V, (I. și II. e epuizat). Fia-care an	
Predice populare pe Duminece sărbăt. ocașionale de Gavril Pop. Tom. I, II, III și IV Fia-care tom costă câte	1.—	Lira Școlului său cântarea sărbătorilor. — Poezii religioșo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu	—25	Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv de V. Gr. Borgovan. Ediția III.	1.20	Porto 10 cr.	
Predice pe toate Duminecele sărbăt. de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.50	Monologe de Antoniu Popp: Nr. 1. Pe neașteptate	—04	Omni. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană.	—25	Școala practică. Magazin de lecțiuni și materii pentru instrucțiunea primară. Tom. II, III și IV, (I. e epuizat), fia-care fl. 1. Porto	
Rugăciunea D. lui, Tatăl nostru explicată pe scurt de I. Boroș	—10	Nr. 2. Pentru-ce am rămas flăcău bătrân	—08	Orar general pentru școala română cu 6 clase și cu un sigur învățător de Georgiu Magyar	—40	Plan de lecțiuni pentru școlile elementare românesce. Intocmit pe 30 de săptămâni 25 cr. Porto	
Tipicul preoțesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu	—50	Nr. 3. La anul nou.	—04	Cărți de rugăciuni:		Plan de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în ntelesul artiel. de lege XXXVI. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunii ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iunie 1889. Nr. 17.284.	
Istoria iconei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula	—10	Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04	Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesci, frumoș ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinarier diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păteșiu preot gr. cat. în Hotoan. Ed. V. corasă și amplific. — Legată simplu	—50	Lecia de învățământ pentru școlile populare nemaghiare, în ntelesul artiel. de lege XXXVI. din 1868 și 1879. Edat în urma ordinațiunii ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 29 Iunie 1889. Nr. 17.284.	
Bocete adecă cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul	—40	Nr. 5. O pățaniă.	—04	„ „ „ în pânză	—80	Lecia de pensioane pentru învățătorii populari din Ungaria, dimpreună cu ordinațiunile ministeriale publicate în urmă. Prețul	
Na mă nita. Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitafia ș. a.	—25	Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa	—60	„ „ „ piele și aurit.	1.60	Scriptoria sau modul de a învăța cetitul scriind. Indreptar pentru învățătorii la tractarea cetitului în școală	
Opusul și lumea cântării funebrele de Arcu Boca Velcherianul	—08	Miseriile sociale. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—15	„ „ „ cașiefa	3.50—2.80	Călimdarul „Aurorei“ pe anul 1899. Prețul unui exemplar	
Albina și Ieneșul de Aron Boca Velcherianul	—10	Musa Someșană. Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	—25	Mărgăritarii sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, foarte frumoș ilustrată. — Prețul unui exemplar legată simplu	—50	Călimdarul „Aurorei“ pe anul 1899. Prețul unui exemplar prin postă franco	
Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broșat	—25	Nr. 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco.	—20	„ „ „ legatură de lux	2.50—3.80	Călimdarul „Plugarului“ pe an. 1899. Prețul unui exemplar	
Legat și aurit	—38	Nepți de iernă. Novele pentru popor de G. Simu	—60	Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, foarte frumoș ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. — Prețul unui exemplar legat	—22	„Călimdarul Plugarului“ pe an. 1899. Prețul unui exemplar	
Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung	—10	Opșaguri. Cât cioplită cât pilită și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul	—40	Cărticica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icone frumoșe. Prețul unui exemplar legat	—10	Prețul unui exemplar legat și spedit franco	
Bunica și nepoțelul. Schiță din Sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu	—06	Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Prețul	—04	Visul Prea Sântei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui exemplar legat și spedit franco este	—12	Prețul unui exemplar legat și spedit franco	
Cântul în școala populară. De Iuliu Pop învățător Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi	—30	Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—10	Epistolia D lui nostru Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și spedit franco	—12	Prețul unui exemplar legat și spedit prin postă franco	
Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acastă broșură conține istoriore și poezii morale spre escitarea gustului de cetit la copii — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari	—25	Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la	—60	Din „Literatura populară“.		Prețul unui exemplar	
Codrean, Craiul codrului de G. Simu	—06	Povestea Păscului său credința deșertă populară. De Ar. Boca Vel.	—08	Nr. 1. Moș Toma Bădicănu, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele, de Domețiu Dogaria Prețul	—06	Prețul unui exemplar	
Cântăreț. Novelă de Dem. Dan	—15	Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu	—30	Nr. 2. Vlad Hoțul dela Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul	—06	Prețul unui exemplar	
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicodă prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României	—10	Pietatea poporului român sau cântări evlavioșe pentru cei-ce merg la mânăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare	—10	Nr. 3. Insurătoarea soroșei (basn) de Domețiu Dogariu. Prețul	—06	Prețul unui exemplar	
Chinitori de cari strigă fecierii în joc de P. Reteganul	—28	Păcăli și Tândala. Poveste de G. Cătană	—10	Nr. 4. Fiu bucătăreșei Impăratului (basn) de Domețiu Dogariu	—06	Prețul unui exemplar	
Ca vârfal penei. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare	—55	Preținul săteșului român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul	—30	Nr. 5. Văcăreul (basme) de Domețiu Dogariu. Prețul	—06	Prețul unui exemplar	
Dialogul Țiganiului cu S. Petru în porța raiului de Ar. Boca Velcher.	—25	Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—15				
Două turtarele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea	—12	Priu mörte la victoriă. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—10				
Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu	—30	Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé	—06				
		Poveștile Bănatului. De George Cătană învățător. Tom. I. II. III. à 25 cr., toate 3 tom.	—65				

Tot de-aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele apărute ori și unde.

Requisite de scris pentru școală și cancelarie, tot soiul de tipărituri ofioioșe.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cataloge se trimit cri și cui gratis și franco. — Văndătorilor se dă rabatul cuvenit. —

Tôte comandez sunt a se adresa la:

Tipografia „AURORA“ A. Todoran, în Gherla — Szamosujvár.

Tôte cărțile de mai sus se pot procura și direct dela „TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU“ din Brașov.